

Experiment jako metoda Experiment jako vymezení vůči tradici

Experimentální literatura ESB102

5. 3. 2018

Problematika experimentu

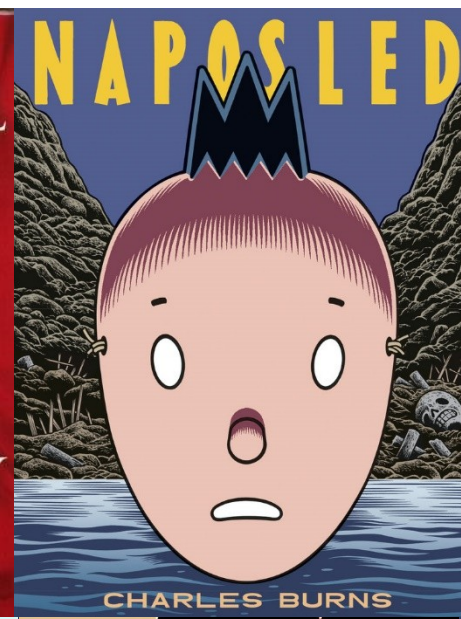
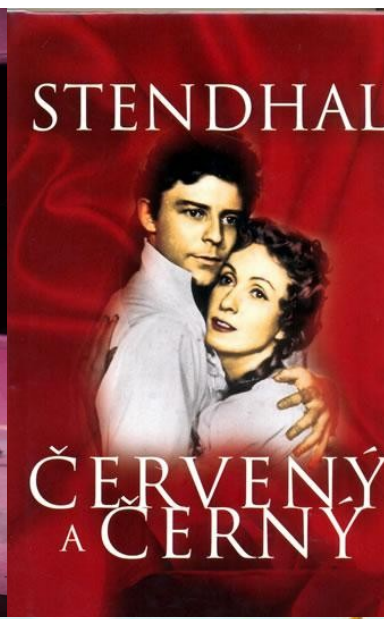
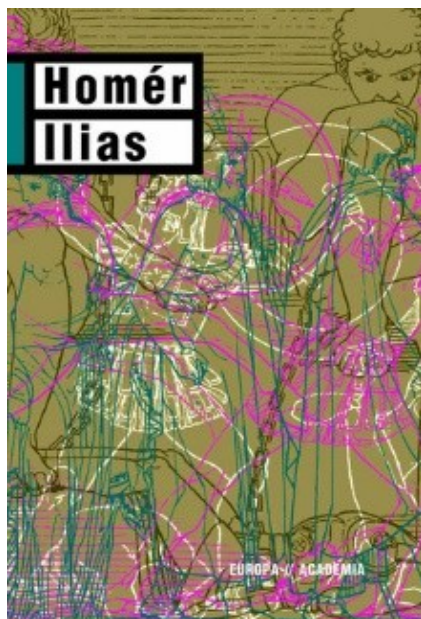
- Jazyk
- Parodie
- Filosofie v literatuře
- Esej v literatuře
- Encyklopedie

Narativní umění

- Začátek—prostředek—konec
- Aristoteles: „**Začátek** je to, co samo nenásleduje nutně po něčem jiném, ale po čem přirozeně následuje nebo se děje něco jiného; **konec** je naopak to, co samo přirozeně (...) následuje po něčem jiném, ale po čem už nenásleduje nic jiného, **střed** je to, co samo následuje po něčem jiném a po čem následuje něco dalšího.“
- Fabule – o čem je vyprávěno = *téma*
- Syžet – jakým způsobem o tom vyprávěno = *stylové prostředky*
- Fikční světy – malé světy (U. Eco)
- Princip minimální odchylky (Marie-Laure Ryanová)
- Intertextualita – „dialog textů“

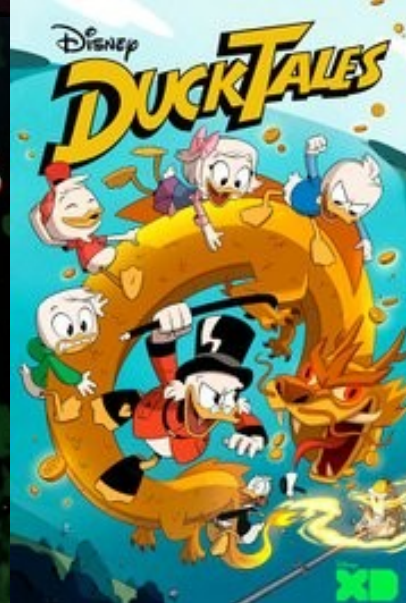
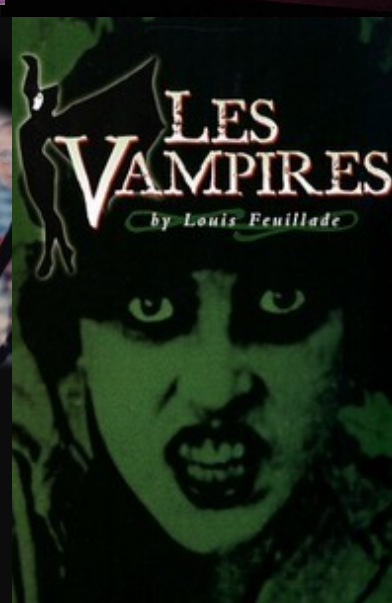
Narativní umění

- literární

- literární+ vizuální

- vizuální

Intence a interpretace

- Intentio auctoris
- Intentio operis
- Intentio lectoris
 - (dle Umberto Eco – *Meze interpretace*)
- „*Naším úkolem není najít v uměleckém díle maximum obsahu, tím méně vymáčet z díla víc obsahu, než ho tam je. Naším úkolem je potlačit obsah, abychom věc mohli vůbec vidět.*“
 - (Susan Sontagová – *Proti interpretacím*)
- Milan Kundera – *Hledání přítomného času* (in *Můj Janáček*)

Intence a interpretace

„Přestože nad textem uvažujeme o autorských intencích, autentické záměry tvůrce díla zůstávají nedosažitelné.“

Jiří Koten (in *Jak se dělá fikce slovy*)

„Mechanismus básnického tvoření je nevysledovatelný.“

Ivan Wernisch (in *Pekařova noční nůše*)

Další pátrání

Možná spojení

- Je či může být každý metodologický pokus odklonem od určité tradice?
- Je každé odkročení od tradice založeno na metodologickém postupu?

Metoda *Prameny*

- Autoreflexe v uměleckém díle
- Autoreflexe jako samostatné texty

- Deníkové zápisy
- Eseje
- Korespondence
- Rozhovory

Metoda *Autoreflexe v díle*

Postavy mého románu jsou moje vlastní možnosti, které se neuskutečnily. Proto je mám všechny stejně rád a všechny mě stejně děsí: každá z nich překročila nějakou hranici, kterou jsem já obcházel. Právě ta překročená hranice (hranice za kterou končí moje já) mě přitahuje. Teprve za ní začíná tajemství, na které se ptá román. Román není konfesí autora, ale zkoumáním toho, co je lidský život v pasti, kterou se stal svět. Ale dosti. Vraťme se k Tomášovi.

M. Kundera – Nesnesitelná lehkost bytí

Metoda *Parodie*

Édouard Manet – Le Balcon

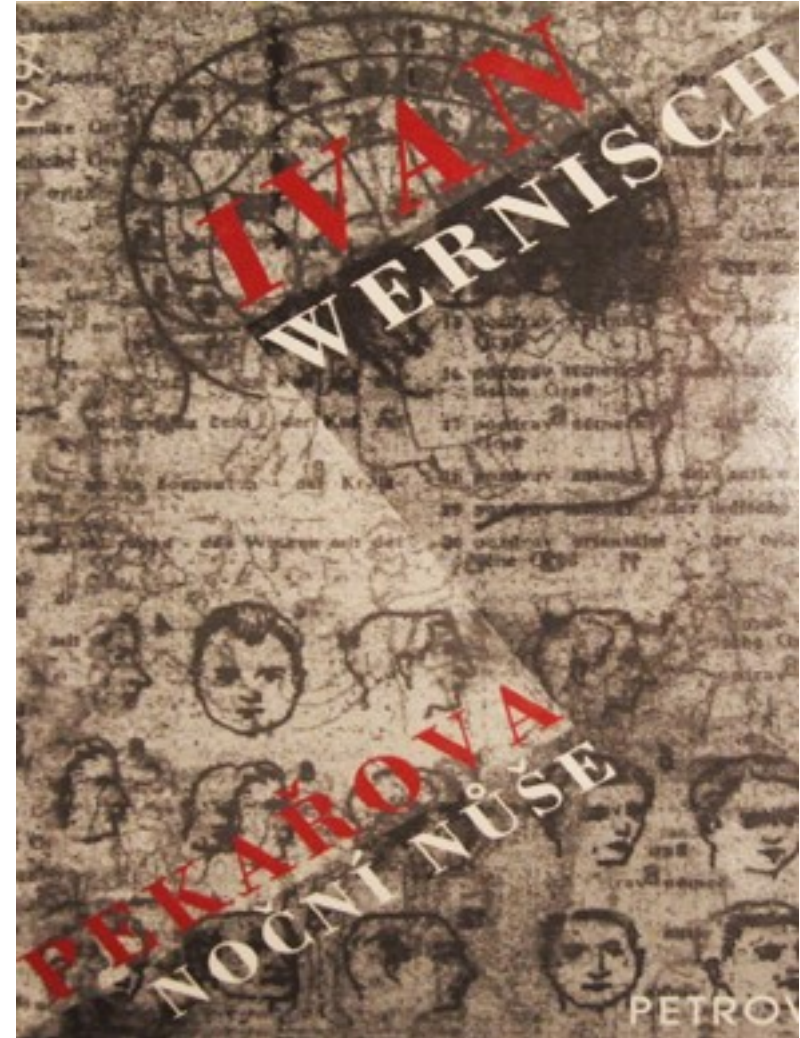
René Magritte – Perspective II. Le Balcon de Manet

Metoda

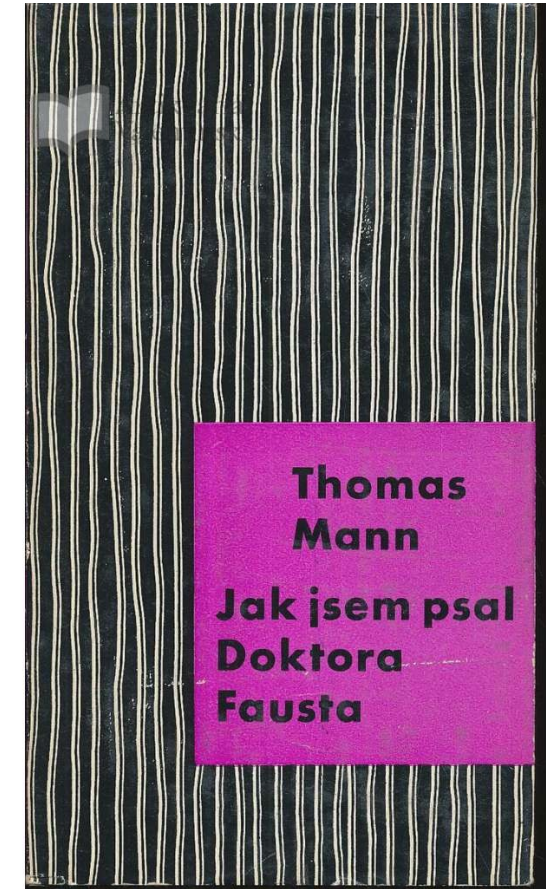
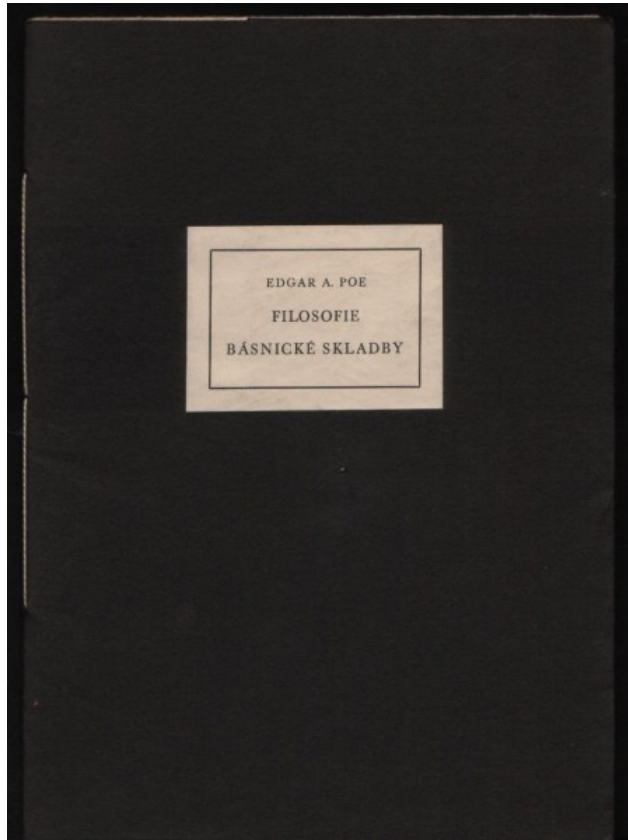
Autoreflexe samostatná

*I v modrém ročním období
převládá okr
a vládne nach
a zlatá v zeleních
se zjevuje a skrývá
i v modrém ročním období*

Kdybych měl žáka, ukázal bych mu tuto báseň a řekl bych: Zde je můj recept na utváření lyrických celků libovolné délky. Kdyby se žák podivil, podivil by se asi té libovolné délce, a já bych mu prozradil, že větší lyrické skladby se dělají z drobných, samostatných částí.

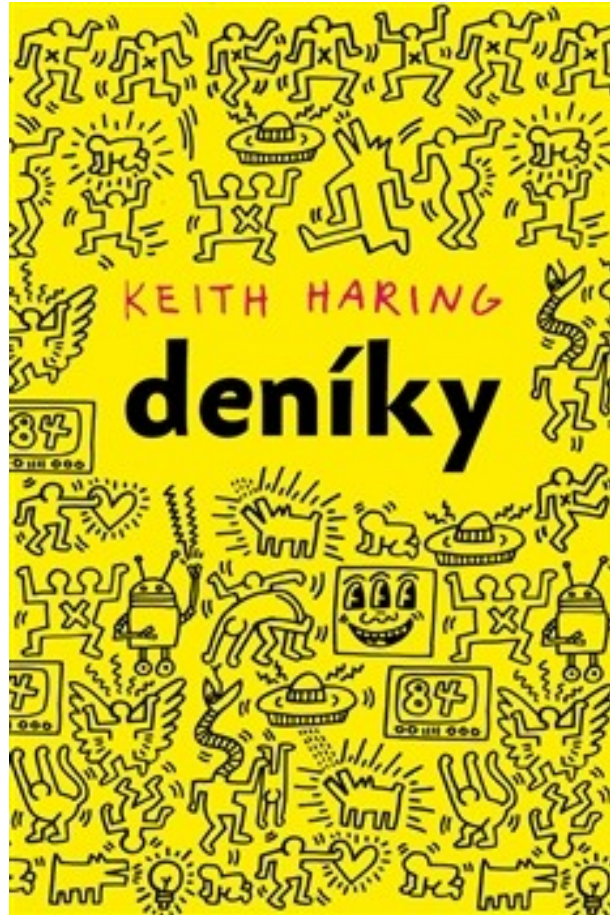

Metoda *Autoreflexe v eseji*

Metoda

Druhotné texty

Deníky (V. Woolfová, F. Kafka, W. Gombrowicz, S. Ejzenštejn, A. Tarkovskij, V. van Gogh, E. Munch)

Korespondence (G. Flaubert, F. Kafka, S. Beckett, J. Joyce)

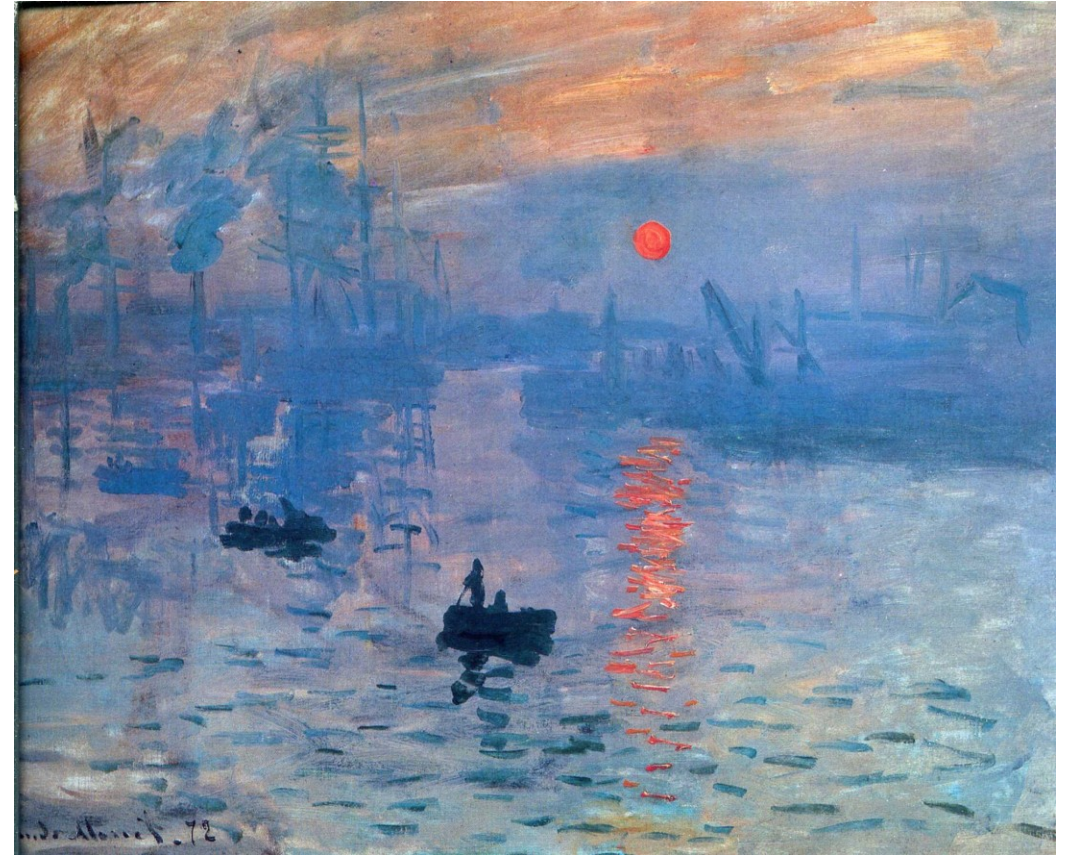
Rozhovory (Paris Review, Votobia)

<https://www.theparisreview.org/interviews>

Norma *a její narušení*

Gustav Courbet – Bonjour, Monsieur Courbet (1854)

Claude Monet – Impression, soleil levant (1873)

Norma

Paradigma

Ve vědě

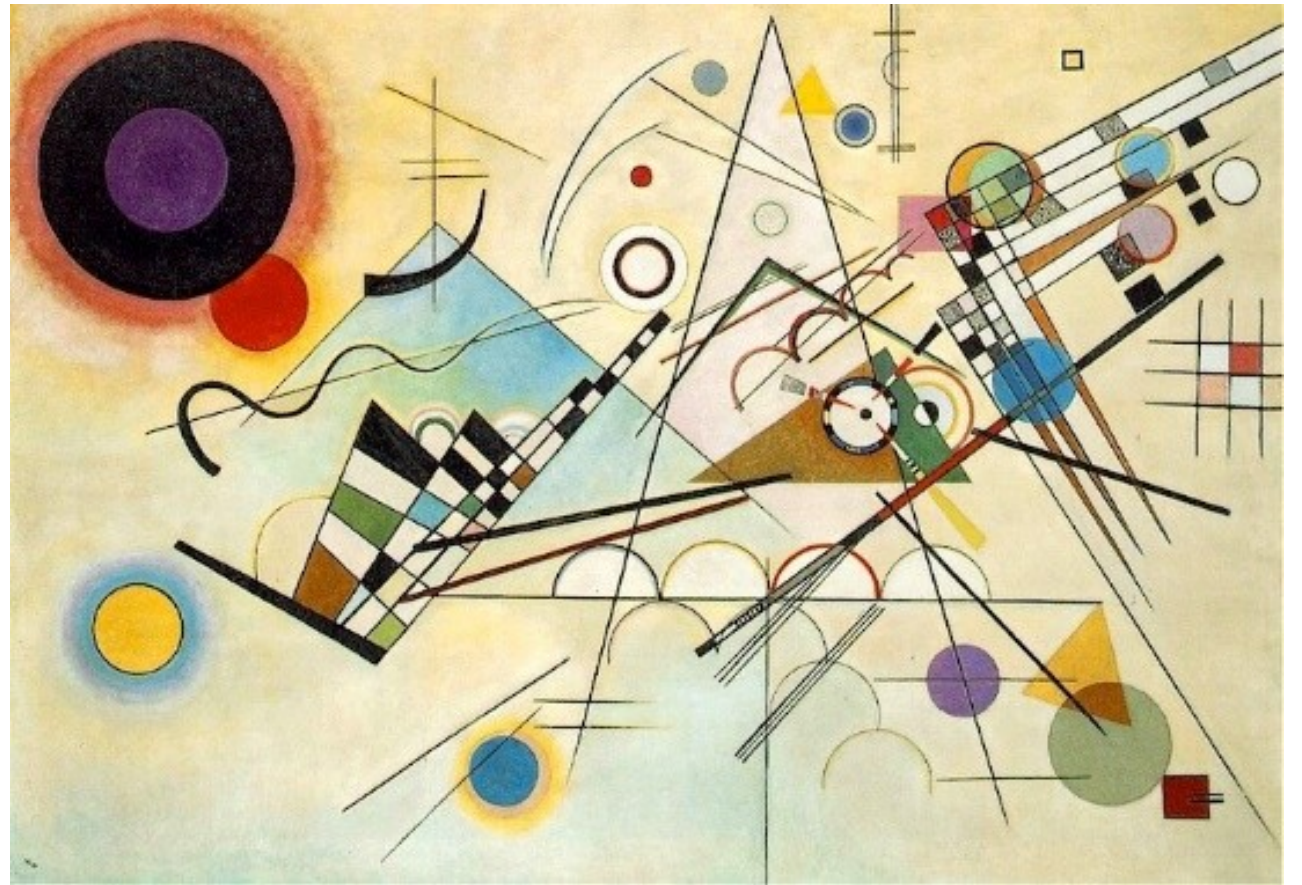
- Schéma, vzorec myšlení či model
- Změna paradigmatu – změna domněnky o světě
- Ptolemaios -> Koperník
- Ch. Darwin, K. Marx, S. Freud

V umění

- Preskriptivní, dobové poetiky
- Změna paradigmatu -> odklon od dominantního estetického principu
- Klasicistní umění -> realisté, impresionisté
- W. Whitman, J. Joyce

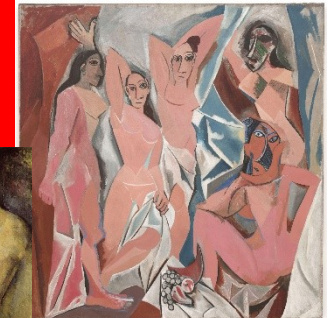
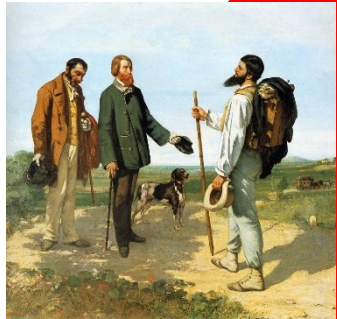
Norma

Vasilij Kandinskij – O duchovnosti v umění, 1912

Norma

Vasilij Kandinskij – O duchovnosti v umění, 1912

Norma

Sonet

Let me not to the marriage of true minds
Admit impediments. Love is not love
Which alters when it alteration finds,
Or bends with the remover to remove:

O, no! it is an ever-fixed mark,
That looks on tempests and is never shaken;
It is the star to every wandering bark,
Whose worth's unknown, although his height be taken.

Love's not Time's fool, though rosy lips and cheeks
Within his bending sickle's compass come;
Love alters not with his brief hours and weeks,

But bears it out even to the edge of doom.
If this be error and upon me proved,
I never writ, nor no man ever loved.

William Shakespeare – Sonet 116

Kdyby Tvé oči neměly barevnost měsíce,
Ohně, břidlic a práce v úsvitu vlídném,
Kdybys neovládala hbitý let vichřice,
Kdyby ses nestala pro mne jantarovým týdnem,

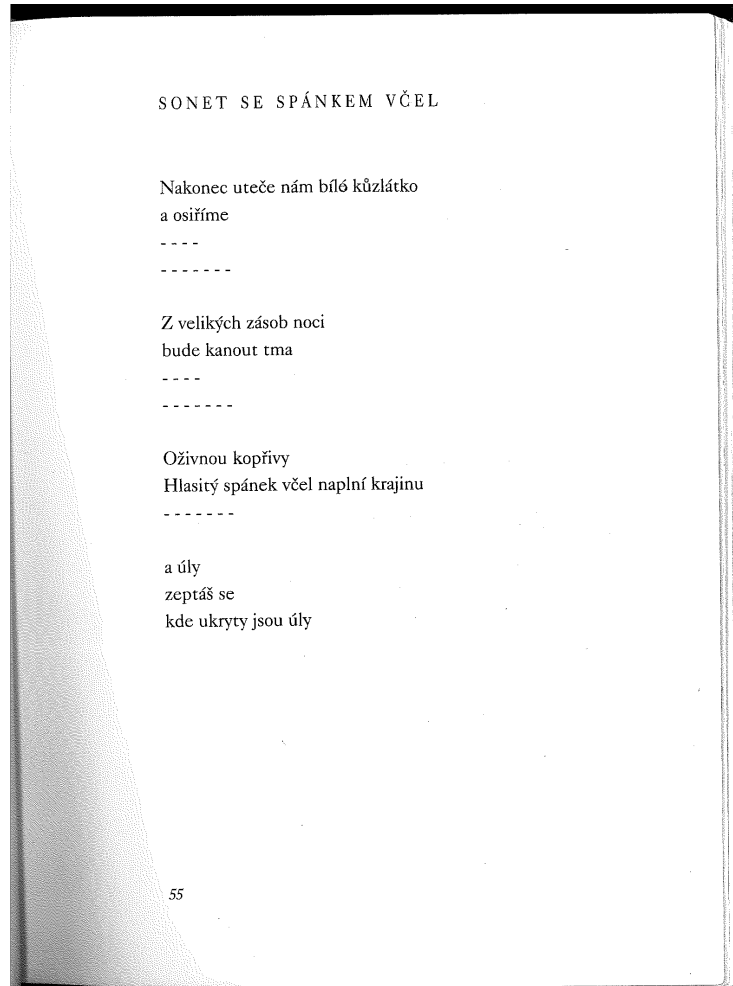
Kdybys mi nebyla chvílí, která je plavá,
Když po břechtanech podzim šplhá k púnebí,
Kdybys nebyla chlebem, jež luna zadělává
A přitom rozprašuje mouku po nebi,

Ó milované, sotva bych láskou k tobě se mučil!
Já objímám svět, když беру tě do náručí,
Píščiny, stromy, čas, déšť, co se lije

A všechno, co existuje, abych já mohl žít,
Všechno mám blízko, všechno smím okusit:
Ve tvém životě vidím všechno, co žije.

Pablo Neruda – VIII (Ráno) in Sto sonetů o lásce

Norma Sonet

Jan Skácel, sb. *Dávné proso*

||třeti:| 'vi:jef||
(expresionistický)

/'egzistence jde 'posve:m 'řu:skali: ||
'ksixtri se 'paři: 'vhřnci:x 'řobleku: ||
'prodejnoû 'di:řku 'kurvu 'řupa:li: ||
'ras 'šenle:břa 'je mu 'dobreku ||

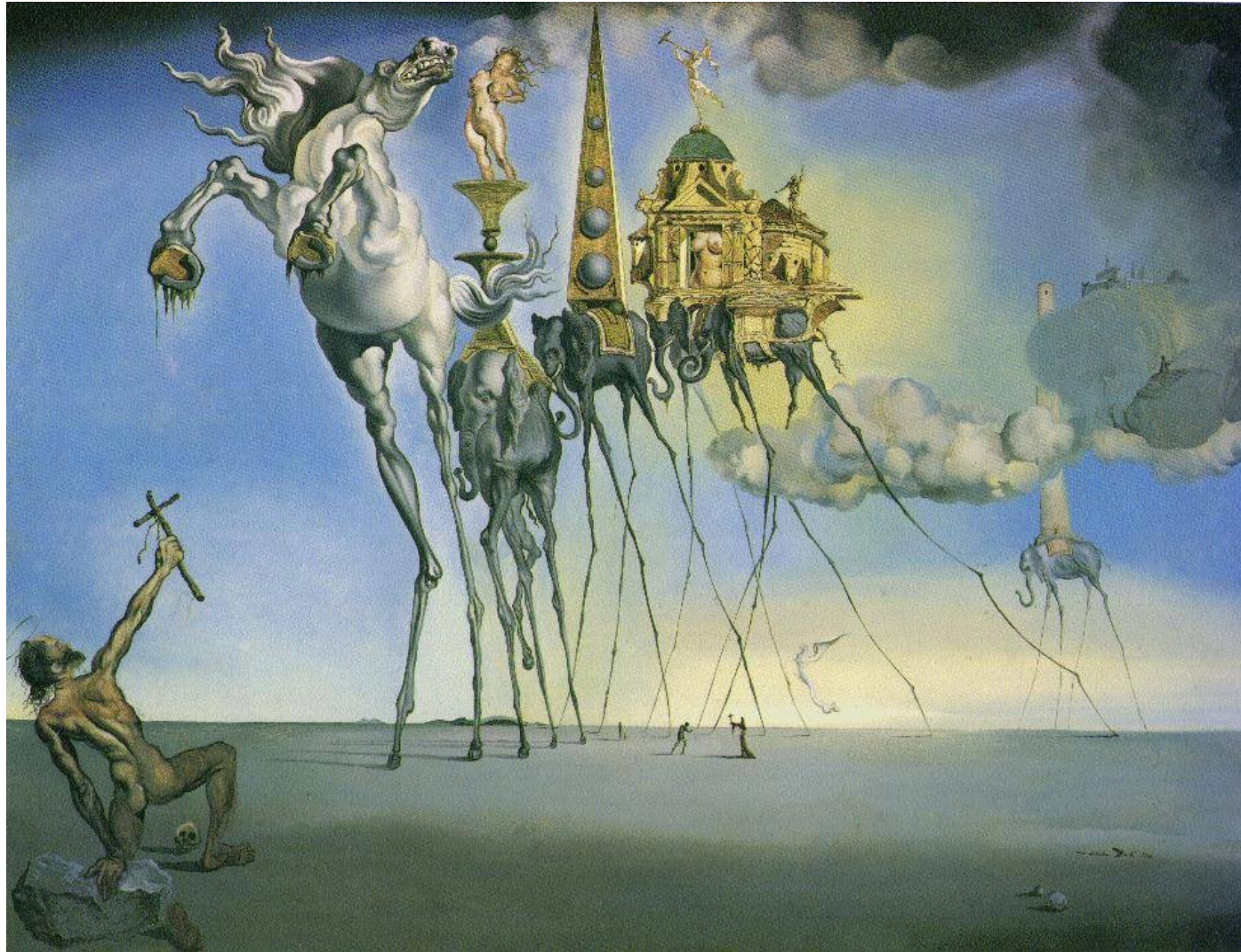
'řejakula:tri 'tečou 'skřvi: 'pozdex ||
'skřidem se 'mi:si: 'des řa 'netečnost ||
ři 'lucifer řuš 'škemra: | 'neteč | 'dost ||
'řodněkut 'jako 'smrat se 'ši:ři: 'povzdex ||

'najednoû 'přiřlo 'velke: 'řumi:ra:ňi: ||
'řixori 'masa 'někam 'řodhoři: se ||
's řu:čtenkou 'přiřel 'pohlet 'řodhodise ||

'muř | 'zřejmně 'kňes | 'spamněři 'řumi: 'raňi: ||
'řumi: jř tag ře 'ňigdo 'neposlouxa: ||
'střeva mu 'tečou 'spodbi:le:ho 'rouxa || /

Ondřej Hanus, sb. *Výjevy*

Norma *Manifesty*

Edgar Allan Poe

Filosofie básnické skladby

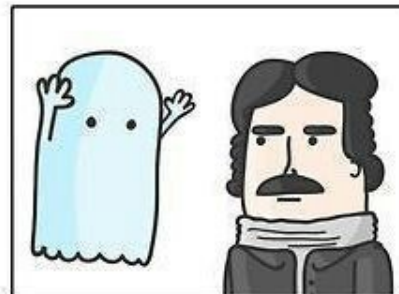
POEp art

sPOEck

harry POetter

POEkemon

edgar allan POE

nipPOEn

mr POEtato

aPOEllo XIII

POErco rosso

